

Příběh jinakosti

kolektivní výstava
Galerie RUV

Brno

30. 11. - 31. 12. 2016

PŘÍBĚH JINAKOSTI

Galerie RUV

30. 11. – 31. 12. 2016

Kurátor výstavy: Mgr. Pavel Sochor, Ph.D.

Katalog výstavy má za cíl představit jednotlivé vystavující autory a jejich tvorbu ze současného umění hledající hranice mezi art brut, outsider art a disability art. Souborná skupinová výstava je takto poprvé prezentována v brněnském prostředí a na půdě vysoké školy. Cílem kurátora výstavy je tak prezentovat autory odborné i laické veřejnosti. Všichni autoři vystavují v tomto rozsahu a s profesionálním zázemím uměleckého provozu poprvé. Přípravy na realizaci kolektivní výstavy probíhaly po celý rok 2016.

Ústřední ideou výstavního konceptu je paradigma jinakosti v uměleckém diskurzu. Svoji autonomní jinakost reflektuje každý vystavující autor skrze svoji tvorbu. Již zmíněný pojem jinakosti je v případě vystavujících spojen s jejich životními příběhy. Obdobné příběhy zahraničních tvůrců art brut, outsider art a jejich inovátorský výtvarný jazyk ovlivnil současnou kulturu a podpořil její inkluzivní trendy. Současná evropská kultura svými principy podporuje diverzitu i jinakost a je jedinečným prostorem pro akceptaci originality každého člověka. V takto inkluzivně pojaté kultuře je tvůrčí prostor otevřen každému člověku dle jeho kreativních schopností a dovedností. Výtvarná tvorba je v tomto pojetí univerzálním nástrojem k podpoře skupin či komunit občanů a k jejich plnohodnotné participaci ve společnosti. Vystavující autoři s postižením (autoři s jinakostí) manifestují, že nejsou pouhými „objekty“ sociálně kulturních prezentací, sami je také tvoří a podílejí se tak i na vytváření kulturního bohatství.

V Brně dne 1. 12. 2016

Autor textů: Pavel Sochor

OPEN ART STUDIO – VÝTVARNÉ STUDIO

Vznik studia v Brně je spojen s působením Mgr. Pavla Sochora, Ph.D., na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v rámci projektu Zaměstnáním čerstvých absolventů doktorského studia k vědecké excelenci v letech 2013–2015, který vyvíjel koncept tohoto studia na základě vlastní dlouholeté praxe, výzkumné činnosti, účasti na zahraničních konferencích pořádaných Association for Outsider Art a čtyřměsíční zahraniční stáže.

Posláním studia je vytvořit kreativní a specifické prostředí, ve kterém by se naplňovaly principy inkluze skrze umělecké a arteterapeutické formy.

Výtvarná tvorba jako jeden z nástrojů podpory inkluze je koncept popsany v následujících publikacích:

SOCHOR, P. Umění a inkluze. In PANČOCHA, K., VÍTKOVÁ, M. et al. Analýza sociálních determinantů inkluzivního vzdělávání. Brno : MU, 2013. ISBN 978-80-210-6457-7.

SOCHOR, P. Člověk s postižením a výtvarná tvorba. Od zobrazování k autorství. Brno: MU, 2015. ISBN 978-80-210-7925-0.

Koncept studia se tak hlásí k obdobné filozofii výtvarných center ze zahraničí, jež reprezentují následující organizace, se kterými Mgr. Pavel Sochor, Ph.D., spolupracuje. Jedná se o instituce Gugging (Rakousko), Art Center Kaarisilta (Finsko) a Inuti (Švédsko). Společně s týmem lektorů tak toto studio realizuje v prostorách PdF MU. Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání pod vedením doc. PhDr. Karla Pančochy, Ph.D., v současnosti zaštiťuje a podporuje tento projekt, který má i dimenzi aplikovaného kvalitativního výzkumu.

Cílovou skupinou jsou děti, dospívající a dospělí s jinakostí. Tvůrčí prostor je otevřen každému dle jeho schopností a dovedností. Výstupům a procesu tvorby artefaktu lze přiřadit takové označení jako fenomén outsider art, disability art, art brut či art as therapy. Lektori zohledňují specifické vzdělávací potřeby a individuální přístup ke svým studentům kurzu, pokud je to nutné pro autentický kreativní proces tvorby. Snaží se pomáhat rozvíjet jedinečný výtvarný jazyk každého svého studenta.

Pedagogické působení lektorů tak směřuje k posílení komunikace, sebevědomí a sebeprožívání studentů. Rodiče a přátelé studentů tak mohou v bezprostřední situaci intenzivně vnímat jejich úspěchy jak v komunitě studia, tak prezentací výtvarné tvorby na veřejnosti. Cíleně se tak ukazují silné stránky studentů, na kterých se může stavět v jejich dalším vzdělávání či pracovním uplatnění. Obsah studia je koncipován formou individuální i skupinové tvorby v ateliérovém prostředí.

Open Art Studio je již pátým rokem členem mezinárodní asociace European Outsider Art Association (AOA)
<http://www.outsiderartassociation.eu/>

Oblasti, na které se dlouhodobě zaměřujeme:

- 1/ Expresivní terapie – arteterapie;
- 2/ Výtvarné vzdělávání dětí, dospívajících a dospělých se specifickými vzdělávacími potřebami;
- 3/ Podpora neprofesionálních výtvarníků s jinakostí.

Odborným garantem obsahu studia je Mgr. Pavel Sochor, Ph.D.

Výtvarné studio je prostřednictvím Mgr. Pavla Sochora, Ph.D., v roce 2016 řešitelem projektu pod názvem:

Podpora umělecké tvorby autorů/rek se zdravotním postižením ve výtvarném studiu – kód projektu 49-12788/2015-ZPO/ORNK. Investorem je Ministerstvo kultury ČR.

Kulturní projekt cílí na podporu umělecké tvorby začínajících autorů/rek se zdravotním postižením. Projekt předpokládá regionální dopad v Jihomoravském kraji. Náplň projektu směřuje k podpoře Národního plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Cílem projektu (1) je rozšířit a zkvalitnit provoz studia na IVIV PdF MU pro dalších pět osob se zdravotním postižením ve věku 20 – 50 let trvale patřících ke skupině obyvatel ohrožených sociální a kulturní exkluzí. Prostřednictvím kvalifikačního vzdělávacího programu a výtvarných projektů studia tak umožní budoucí společenské uplatnění v kultuře, jakož i aplikaci ověřených pedagogických postupů a principů provozu studia, techniky uměleckého řemesla, způsobů instalací a sebe prezentací. Cílem projektu (2) je profesionální realizace a prezentace začínající umělecké tvorby lidí se zdravotním postižením ve specializovaném inkluzivním prostředí již existujícího ateliéru – Open Art Studio/Výtvarné studio. Open Art Studio je realizováno ateliérovou formou na IVIV PdF MU a je přizpůsobeno po stránce personální i prostorové tvorbě lidí se zdravotním postižením (tělesným, mentálním, smyslovým, autismem).

Kontakt: Mgr. Pavel Sochor, Ph.D.

E-mail: sochorart@seznam.cz

Adresa: Open Art Studio – Výtvarné studio, IVIV, PdF MU, Poříčí 31a, Brno

Web: <http://openartstudio.cz/>

Seznam vystavujících autorů

Vystavené artefakty píší příběh jinakosti, který mohou návštěvníci skrze výstavní projekt „číst“. Míra porozumění příběhu jinakosti skrze výstavní projekt je otázkou, na kterou si musí každý odpovědět sám. Za důležité lze považovat, jakým druhem jazyka je výstavní projekt diváky „čten“.

Níže uvedení vystavující autoři jsou v roce 2016 podpořeni projektem pod názvem „ Podpora umělecké tvorby autorů/rek se zdravotním postižením ve výtvarném studiu, kód projektu č. 49-12788/2015-ZPO/ORNK.

JAKUB ČECH

TOMÁŠ KOUDELKA

ONDŘEJ FARKAS

JIŘINA BARTŮŇKOVÁ

PAVLA PRAVDÍKOVÁ

Níže uvedení vystavující autoři nejsou projektem podpořeni.

PETR KOLÁŘ

IVONA ZÁBORSKÁ

LUCIE NĚMCOVÁ

JAKUB ČECH

Jakub Čech je neprofesionální výtvarník žijící ve Slavkově u Brna. Autorovi je 22 let. Dlouhodobě se věnuje výtvarné tvorbě z niterné potřeby bez ambice veřejné medializace. Tato výstava je jeho první kolektivní veřejnou prezentací vedle dalších autorů s jinakostí. Autor tak poprvé vystavuje ve spolupráci s profesionálním kurátorem v galerijním prostoru. Co je typické pro jeho tvorbu? Dlouhodobě se věnuje narativní kresbě a malbě, do které transformuje své představy. Ve svých malbách tak vytváří nový fantaskní svět se svými pravidly. Do tohoto světa patří obyčejné věci denní potřeby, krajinné motivy i lidé. V poslední době se autor intenzivně zajímá o reinterpretaci vybraných děl „české art brut“. Na výstavě se představuje sérií maleb na téma přírodních jevů. Jeho práce jsou výrazné svoji expresivitou a jedinečnou volbou škály barev. Nejčastěji maluje na plátna akrylovými barvami.

Jakub Čech / Listopad / 2016

Jakub Čech / Podzim / 2016

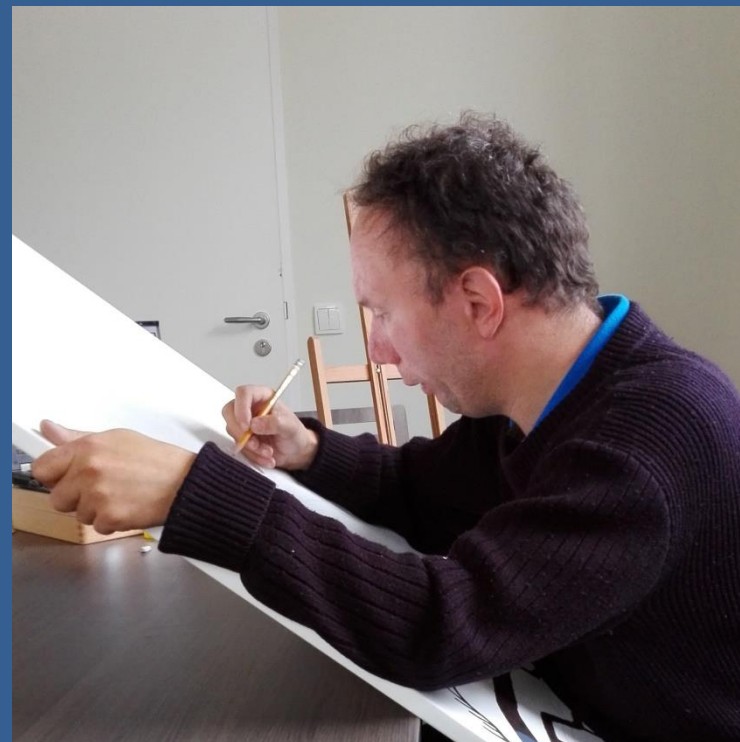
Jakub Čech / Jaro / 2016

Jakub Čech / Zima / 2016

TOMÁŠ KOUDELKA

Tomáš Koudelka je neprofesionální výtvarník žijící v Náměšti nad Oslavou. V současnosti je mu 36 let. Dlouhodobě se věnuje malbě. Za sebou má již několik lokálních výstav. V galerii prezentující současné umění ještě nevystavoval. Dlouhodobě se věnuje odkazu díla Josefa Lady. Inspiruje se jeho náměty i výtvarným jazykem, který osobitým způsobem reinterpretuje. Vystavuje soubor obrazů na témata české zimní vánoční krajiny. Autor si rozvíjí svou vlastní ikonografii a specifický výtvarný jazyk. Hledá svá další témata v urbanistické i přírodní krajině. Pracuje výlučně technikou olejové malby na plátno.

Tomáš Koudelka / Vodník / 2016

Tomáš Koudelka / Vánoce / 2016

Tomáš Koudelka / Zima / 2016

Tomáš Koudelka / Vánoční radnice / 2016

ONDŘEJ FARKAS

Ondřej Farkas je neprofesionální výtvarník žijící s rodiči v Brně. Ondřejovi je v současnosti 25 let. Ve své tvorbě se pomocí techniky malby věnuje tématům ornamentu ve věcech denní potřeby (koberce, koše, šachy, tramvaje aj.). Ve své tvorbě používá Ondřej často ornament jako ozdobný prvek, který slouží ke zkrášlení nebo členění staveb, stěn, ploch, tkanin a předmětů všeho druhu. Jeho zdobná či estetická funkce silně převažuje nad funkcí zobrazovací nebo vyprávěcí (narativní). Jeho malba se tak vyznačuje pečlivou promyšlenou kompozicí se solitérními prvky. Expresivita malby i vedení linií je ovlivněno pečlivou úvahou výtvarných postupů.

Ondřej Farkas / Koberec / 2016

Ondřej Farkas / Košík I. / 2016

Ondřej Farkas / Košík II. / 2016

JIŘINA BARTŮŇKOVÁ

Jiřina Bartůňková je neprofesionální výtvarnice žijící v Náměšti nad Oslavou. V současnosti je jí 31 let. Dlouhodobě se věnuje spirituální kresbě a fotografii krajiny. Vystavená série fantazijních kreseb obsahuje spoustu stylizovaných rostlinných motivů a fantaskních prvků. V tvorbě je pro autorku zásadní problematika křesťanské humanity a intimita člověka. Patří sem dle autorky témata lásky, víry, harmonie, porozumění, bolesti aj. Autorka tvoří pouze pro svou potřebu a své přátele. Potřebnost medializace své osoby v galerijním prostoru je pro ni nová zkušenost a složité téma.

Jiřina Bartůňková / Květinová oáza / 2016

Jiřina Bartůňková / Duchovní rovnováha I. / 2016

Jiřina Bartůňková / Duchovní rovnováha II. / 2016

PAVLA PRAVDÍKOVÁ

Pavla Pravdíková je neprofesionální výtvarnice prezentující svoji tvorbu na kolektivní výstavě autorů s jinakostí. Pavle je v současnosti 30 let. Kresba a její příběhy, které již roky vymýšlí, jsou pro ni specifickou formou komunikace a reflexe mnohých životních situací a zkušeností. Spoustu svých přátel, které ztvárňuje, má právě v komunitě osob s postižením. Fenomén postižení je tak často námětem její tvorby. Vlastní výtvarné vyjádření je u autorky nástrojem reflexe vnitřního i okolního světa, do kterého se ne vždy chce integrovat. Na výstavě se Pavla prezentuje výběrem kolekce figurativních kreseb nabývajících až ilustračního charakteru. Její postavy a jejich mazlíčci jsou stylizováni specifickým výtvarným jazykem. Například na obraze je možné spatřit i jejího milovaného kocoura. Kresby se vyznačují překvapující mírou expresivity mající rysy „surovosti art brut“. Vzhledem ke konceptuálnímu a výtvarnému zpracování tématu postižení a jeho iniciačních znaků lze v tvorbě autorky spatřovat také znaky uměleckého směru disability art.

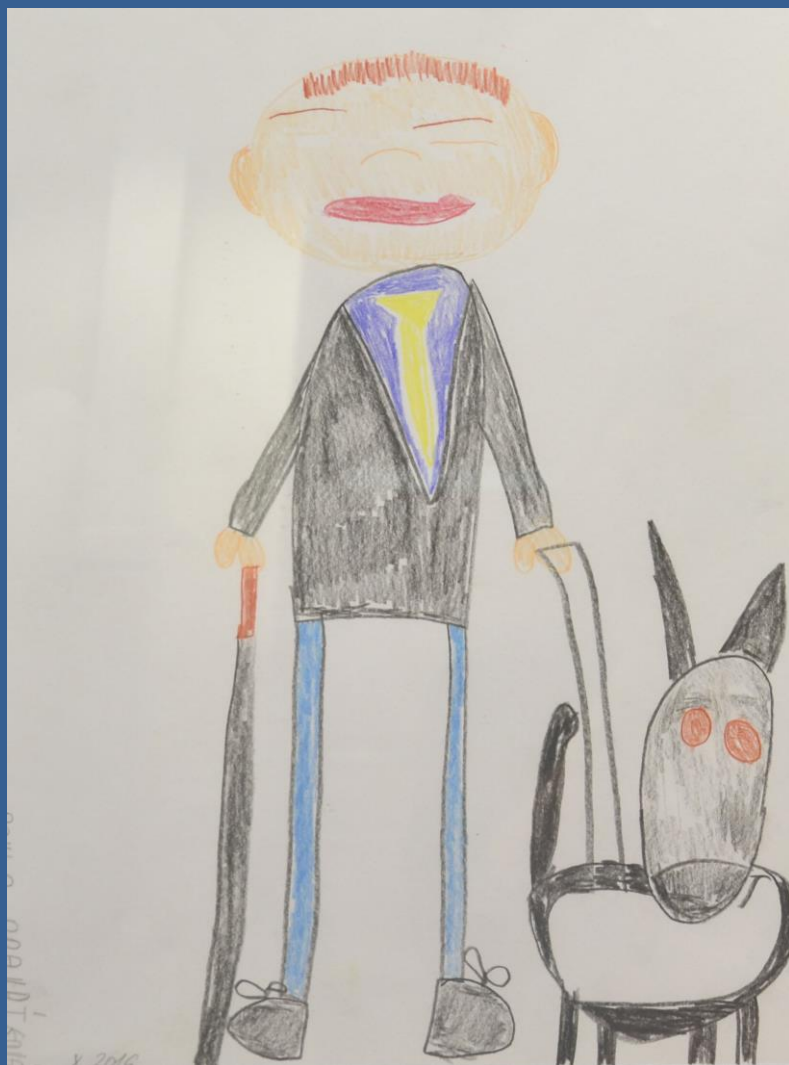

Pavla Pravdíková / Kocour Matýsek, můj živý plyšový kamarád / 2016

Pavla Pravdíková / Setkání kamarádek / 2011 - 2016

Pavla Pravdíková / Vodící pes Dora – jsme jiní a máme svůj svět / 2016

Pavla Pravdíková / Vodící tlapka Hugo – jsme jiní a máme svůj svět / 2016

LUCIE NĚMCOVÁ

Lucie Němcová je neprofesionální výtvarnice prezentující opět svoji tvorbu na kolektivní výstavě v Brně. Na Pedagogickou fakultu MU a její galerijní prostory se vrací po pěti letech. Ve svých 23 letech má již za sebou bohatou výstavní činnost spolu s kurátorem Pavlem Sochořem. Autorka se dlouhodobě a systematicky snaží prostřednictvím své tvorby, především maleb, vyjádřit své pocity a osobitý pohled na svět kolem sebe. Vzhledem ke své jinakosti má Lucie schopnost vnímat své okolí a sebe samu jedinečným způsobem. Tématem maleb se stává pestrá mozaika životních situací, její nejbližší a lidé, kteří ji různým způsobem ovlivnili. Tvorba je pro ni jedinečným nástrojem komunikace, při které může sdělit a trvale zaznamenat své pocity a myšlenkové pochody, o kterých může díky svým obrazům pro okolí srozumitelně hovořit. Více k tvorbě Lucie Němcové na www.svetlucie.wordpress.com.

Lucie Němcová / Dlouhý oblouk / 2016

Lucie Němcová / Mukov / 2016

Lucie Němcová / Harry Potter /2016

IVONA ZÁBORSKÁ

Ivona Záborská je neprofesionální výtvarnice žijící v Domově Kamélie Křižanov. V současnosti je jí 48 let. Dlouhodobě se věnuje malbě a kresbě s výraznými figurativními prvky. Do autorčiny tvorby se výrazně promítají její vztahy k rodině, lidem a komunitě, ve které žije. Shrnujícím slovem je radost z každého obrazu, který může vytvořit. Tvorba je bez nadsázky její životní potřebou. Ikonografie vystavených maleb je typická expresivitou barev a charakteristickou symbolikou (sluníčka, hlavonožci aj.). Forma uchopení vnitřních témat má u autorky podobnost s rysy primitivismu v umění 20. století a samozřejmě i se stylem art brut (J. Dubuffeta).

Ivona Záborská / Sluníčko / 2016

Ivona Záborská / Já a kamarádi / 2014

Ivona Záborská / Slunce / 2016

PETR KOLÁŘ

Petr Kolář je neprofesionální výtvarník žijící v Brně. V současnosti je mu 16 let. Ve své tvorbě se dlouhodobě věnuje kresbě a malbě. Typickým rysem jeho práce jsou abstrakce spojené se zářivou expresivitou zvolených barev. Petr má dar vnímat svět kolem sebe originálním způsobem. Svou kresbou a malbou vyjadřuje emoce i vnitřní „já“ více než slovy. Autorovy malby ukazují obrovskou bohatost jeho fantaskního světa a demonstrují jeho neobyčejné kreativní schopnosti. Tvorba Petra Koláře bezesporu reprezentuje plně fenomén jinakosti. Jeho práce je inspirativní i pro mnoho designérů a profesionálních výtvarníků.

Petr Kolář / Barvy I. / 2016

Petr Kolář / Barvy II. / 2016

Katalog vydalo Open Art Studio _ Výtvarné studio, IVIV PdF MU

Texty: Mgr. Pavel Sochor, Ph.D.

Grafická úprava: Bc. Vendula Skotáková

Náklad: 200 ks

Vydáno: Brno, 2016